

Hogeschool Leiden

B Opleiding tot Fysiotherapeut

Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK

Samenvatting

In mei 2025 is de bestaande hbo bacheloropleiding tot fysiotherapeut van Hogeschool Leiden bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft een voltijdsopleiding van vier studiejaar die wordt aangeboden in Leiden.

Het panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding in zijn geheel als **positief**. Het panel heeft kennis gemaakt met een gedreven team dat zich lerend opstelt en bereid is om op een open manier te leren met en van studenten en werkveld. Het panel moedigt de opleiding aan om te bestendigen wat men in huis heeft en met vertrouwen de gekozen ontwikkelrichting in te slaan.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De leerresultaten zijn gebaseerd op het landelijke beroepsprofiel (2021), waarin beroepsrollen en competenties zijn vastgesteld. Hierdoor sluit de opleiding goed aan op het bachelorniveau. De visie op het beroep en de wijze waarop het interprofessioneel samenwerken daarin is geïntegreerd, spreken tot de verbeelding. Het panel prijst de voorgenomen aanpassing van de organisatiestructuur van de opleiding, die erop gericht is de inhoud van het onderwijs beter af te stemmen op de visie op het beroep en de opleiding. Daarnaast onderhoudt de opleiding sterke banden met het werkveld en betreft werkveldvertegenwoordigers via het werkveldoverleg bij onderwijsontwikkelingen. Hierbij wordt geluisterd naar de verwachtingen vanuit de praktijk. De goede onderlinge relaties maken het mogelijk om gezamenlijk te reflecteren op maatschappelijke veranderingen en de impact daarvan op het beroep en het onderwijs.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het onderwijsprogramma, de leeromgeving en het docententeam stimuleren een positief leerklimaat en ondersteunen de studievoortgang van studenten op effectieve wijze. Het panel prijst de manier waarop het geven en ontvangen van feedback is geïntegreerd in het onderwijs, waarbij zowel docenten, medestudenten als praktijkbegeleiders een actieve rol spelen. De begeleiding van studenten wordt zorgvuldig georganiseerd via de pro-coaching, met speciale aandacht voor het ontwikkelen van weerbaarheid bij beginnende professionals. Het panel waardeert tevens de aandacht die wordt besteed aan de professionalisering van het docententeam, dat zich kenmerkt door betrokkenheid en toegankelijkheid.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De examencommissie, toetscommissie en opleiding zijn zich bewust van hun rol in het toetsproces en de borging van de kwaliteit daarvan. Het geheel van formatieve en summatieve toetsing is goed onderling afgestemd en zorgt ervoor dat kennis, vaardigheden en attitude zorgvuldig beoordeeld kunnen worden. Het panel doet wel de aanbeveling om de leeruitkomsten zo te formuleren dat ze specifiek, concreet en meetbaar zijn. Het panel vindt dat bij iedere studentbeoordeling in woorden zou moeten worden weergegeven welke overwegingen hebben geleid tot het gegeven oordeel. Het panel beveelt de opleiding aan hiervan werk te maken en verwacht dat de introductie van de kiescommissie hier een positieve bijdrage aan zal leveren. Met deze kiescommissie wordt de formatieve taalvaardigheid binnen het team bevorderd en de feedbackgeletterdheid van de

beoordelaars vergroot. Tegelijkertijd vindt het panel dat de stagebegeleiders erg gedetailleerd advies geven bij de stage op eindniveau. Het advies is om dit proces van advisering zodanig te wijzigen dat het aansluit bij de wens om meer holistisch te gaan beoordelen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat studenten dankzij de combinatie van Ondernemen, seniorstage en POF het eindniveau in de volle breedte behalen en daarbij voldoen aan het gestelde bachelorniveau. Het waardeert de praktijkgerichtheid van onderzoek binnen de POF. Werkgevers spreken hun waardering uit over het niveau waarop afgestudeerden het werkveld instromen en hun functioneren in de praktijk. De studenten beheersen zowel de praktische basisvaardigheden als de theoretische kennis goed. Binnen de stages krijgen zij bovendien voldoende ruimte om hun vaardigheden in de praktijk te oefenen. Het werkveld is positief over de wijze waarop startende professionals zijn voorbereid op interprofessioneel samenwerken en zelfregie.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	8
Terugblik vorige visitatie	9
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3 Toetsing	21
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	26
Eindoordeel over de opleiding	28
Aanbevelingen	29
Bijlagen	30
1. Bezoekprogramma	31
2. Bestudeerde documenten	32

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding tot fysiotherapeut van Hogeschool Leiden. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Leiden en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, de Uitvoeringsregels accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2024* van de NVAO en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2024 Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 13 mei 2025. Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Kort functieomschrijving
Mw. drs. M. Hollander-Pasma	voorzitter, domeindeskundige	Zelfstandig ondernemer Zorg4Effect, bestuurder LOC Waardevolle Zorg
Dhr. dr. A. van der Salm	domeindeskundige	Teamleider en accounthouder Paramedische zorg en docent/ examinator Fysiotherapie, Saxion Hogeschool
Dhr. dr. J.F. Maissan	domeindeskundige	Fysiotherapeut, manueel Therapeut en gezondheidswetenschapper, docent Fysiotherapie (Bsc en Msc onderwijs) en hoofd master Manuele therapie, Hogeschool Utrecht
Mw. L.E.J.M. Schoenmakers	studentlid	Student bacheloropleiding Fysiotherapie aan Fontys Hogeschool

De heer drs. D.J. Oolbekkink LL.B, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding tot Fysiotherapeut is ingedeeld in de visitatiegroep HBO Bachelor Fysiotherapie. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de

ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde auditor vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel 15 afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering, opleidingsvarianten en studieroutes, zoals opgenomen in bijlage 2

Drie weken voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft het vooroverleg en materiaalbestudering op de locatie van de opleiding plaatsgevonden en heeft het panel kennis gemaakt met de opleiding, de zogenaamde agenderende audit. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezokedag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezokedag om (inloopspreekuur). Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Schets van de opleiding/ Karakteristiek

De opleiding positioneert zichzelf als een kleinschalige opleiding die verbinding creëert tussen studenten en docenten. De missie is het opleiden van toekomstgerichte en vakbekwame fysiotherapeuten die de eigen regie en vitaliteit van zorgvragers en zichzelf versterken en actief bewegen in een veranderende omgeving. Het motto is dan ook "Gezond bewegen: van weten naar doen!"

Sinds 1 september 2021 werkt de opleiding met een nieuw curriculum (Bachelor 3.0), ontwikkeld als reactie op veranderingen in maatschappij, gezondheidszorg en het vakgebied. Dit curriculum is gebaseerd op het KNGF-beroepsprofiel 2021, het instellingsplan van Hogeschool Leiden, en neemt aanbevelingen uit eerdere audits mee. Belangrijke speerpunten in het curriculum zijn eigen regie (van patiënt en student), interprofessioneel samenwerken, en het inzetten van zorgtechnologie. Het onderwijs is opgebouwd rond beroepsauthentieke situaties (BAS) en horizontale leerlijnen die opbouwen in complexiteit en zelfstandigheid. Er wordt momenteel gewerkt aan het verbeteren van de aansluiting van beroepsopdrachten op praktijkgericht onderzoek fysiotherapie (POF) en de implementatie van een nieuw leermanagementsysteem (Brightspace) met meer aandacht voor blended learning.

Met bijna 335 aanmeldingen voor 220 plaatsen heeft de opleiding momenteel een numerus fixus. De opleiding realiseert zich dat er een krapte is op de arbeidsmarkt voor fysiotherapeuten die ophogen (of afschaffen) van de numerus fixus kan rechtvaardigen. Toch kiest de opleiding ervoor de huidige numerus fixus te handhaven om beter grip te houden op de kwaliteit van het onderwijs. Sinds het loslaten van het Bindend Studie Advies (BSA) en het invoeren van een doorstroomeis is de doorstroom naar jaar 2 toegenomen.

Belangrijke ontwikkelingen voor de komende jaren omvatten een stevige inzet op de verdere ontwikkeling naar een meer formatief curriculum en de bijbehorende docentscholing. Ook wordt gewerkt aan aanpassingen in de organisatiestructuur om dit onderwijsconcept te ondersteunen.

Basisgegevens opleiding

Instelling	
Naam in RIO	Stichting Hogeschool Leiden
Adres	Zernikedreef 11 2333CK Leiden
Website	www.hsleiden.nl
BRIN-nummer	111A397
Status	Bekostigd
ITK	Positief

Opleiding	
Eerste naam in RIO	Opleiding tot Fysiotherapeut
Locatie	Leiden
ISAT-code	101507077

RIO-onderdeel	Sector Gezondheidszorg
Oriëntatie en Niveau	hbo bachelor
Voertaal	Nederlands
Alle opleidingstrajecten, afstudeerrichtingen, specialisaties	n.v.t.
Joint Programme	n.v.t.
Verleende graad en toevoeging van de graad	Bachelor of Science
Studielast in EC	240
Variant(en)	Voltijd
Huidige accreditatie geldig tot en met	1 november 2025
Datum locatiebezoek beoordelingspanel	13 mei 2025

Terugblik vorige visitatie

De opleiding is in juni 2017 bezocht door een visitatiepanel dat een aantal aanbevelingen heeft gegeven. Hieronder wordt per aanbeveling beschreven hoe de opleiding daarmee is omgegaan.

Standaard 1 - Het panel adviseert de opleiding het aspect 'eigen regie' nog verder uit te werken en door te voeren in het curriculum, zodat zij zich meer kan onderscheiden ten opzichte van andere fysiotherapie-opleidingen.

In het nieuwe curriculum heeft dit met het implementeren van de leerlijn Eigen regie en zelfmanagementvermogen een prominente plek gekregen. Er is onderscheid gemaakt tussen de eigen regie van de patiënt en de student en beiden hebben een belangrijke plaats in het onderwijs. Ook krijgt de eigen regie van de student via de Pro-coaching vorm.

Standaard 2 - Het panel adviseert de opleiding nog eens goed te kijken naar de verdeling van de competenties over de onderdelen van het curriculum. Het panel adviseert de opleiding om meer werk te maken van internationalisering in het onderwijs.

In het beroepsprofiel zijn de competenties ondergebracht bij beroepsrollen. De verdeling van de beroepsrollen en competenties over de afstudeeronderdelen zijn door de opleiding in beeld gebracht. De competenties zijn in het nieuwe curriculum beter gedekt en evenrediger verdeeld. Het advies om meer werk te maken van internationalisering is opgepakt. Verderop in dit rapport volgt daarover een nadere toelichting.

Standaard 3 - De opleiding wil de grondige beoordeling van afstudeerdossiers paren aan een meer holistische beoordeling met een goede onderbouwing. Het panel beveelt de opleiding aan deze mogelijkheden verder te verkennen. Het panel is van mening dat er meer te bereiken is via twee of zelfs drie beoordelaars en minder beoordelingsformulieren, dan omgekeerd.

Er is gekozen om het gerealiseerd eindniveau uit twee grote onderdelen te laten bestaan, namelijk de vakbekwame stage en POF. De beoordeling van POF vindt individueel plaats en heeft een meer holistische beoordeling. Met behulp van vergelijkend beoordelen worden alle ingebrachte producten van een definitief cijfer voorzien door een kiescommissie bestaande uit de begeleider, beoordelaar en onafhankelijke POF-examinator. De beoordeling van de vakbekwame stage gebeurt in een gesprek waarbij het eindniveau beoordeeld wordt door twee examinatoren op basis van feedback van de stagebegeleider, best practice video en beroepsopdrachten.

Standaard 4 - Het panel adviseert de opleiding na te gaan of een verdere integratie binnen het afstudeerdossier mogelijk is, waardoor een reductie van het aantal kleine onderdelen en beoordelingen kan worden gerealiseerd, in lijn met de wens van de examencommissie. Het panel beveelt de opleiding aan nog gericht aandacht te besteden aan de vertaling van de vraag uit de beroepspraktijk naar een passende onderzoeksvraag met een gedegen methodologische aanpak.

De afgelopen jaren heeft er een herziening bij POF plaatsgevonden. Deze aanpassingen volgen logisch uit deze aanbeveling. Hierover meer in het vervolg van deze rapportage.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De leerresultaten zijn afgeleid van het landelijke beroepsprofiel (2021), waarin beroepsrollen en competenties zijn geformuleerd. Daarmee sluit het aan bij het bachelorniveau. Er is een heldere visie op het beroep en het interprofessioneel werken dat daarbinnen een plek heeft gekregen spreekt tot de verbeelding. Het panel is positief over het feit dat de opleiding haar organisatiestructuur gaat aanpassen om zo de inhoud van het onderwijs beter aan te laten sluiten bij de visie op opleiding en beroep. De opleiding onderhoudt goede banden met het werkveld en betreft via het werkveldoverleg de werkveldvertegenwoordigers bij ontwikkelingen in het onderwijs. Hierbij wordt ook geluisterd naar de verwachtingen vanuit het beroepenveld. Er is een goede onderlinge verstandhouding waardoor er ruimte is om in gesprek te zijn over maatschappelijke ontwikkelingen die effect hebben op het beroep en de gevolgen daarvan op het onderwijs.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

De opleiding baseert haar visie op het beroep op het Beroepsprofiel Fysiotherapeut dat in 2021 werd opgesteld door het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF). In dit profiel worden de context van de fysiotherapie en de uitgangspunten voor het fysiotherapeutisch handelen beschreven, de rollen die de fysiotherapeut kan aannemen en de competenties waarover de fysiotherapeut binnen de verschillende rollen dient te beschikken. De rollen zijn afgeleid van het Canadian Medical Education Directives for Specialists (CanMEDS) 2015 model. Elke rol is opgebouwd uit een aantal competenties die weer zijn te verdelen in de bouwstenen 'kennis', 'vaardigheden' en 'attitude'. Voor elke fysiotherapeut geldt dat hij alle competenties zodanig moet beheersen dat hij alle rollen in de beroepspraktijk moet kunnen uitoefenen. De volgende rollen worden onderscheiden: zorgverlener, gezondheidsbevorderaar, samenwerkingspartner, organisator, reflectieve professional, innovatieve professional en communicator. Per rol zijn in het beroepsprofiel diverse competenties geformuleerd.

In het landelijk opleidingsprofiel bachelor fysiotherapeut (LOPF 2023) zijn gemeenschappelijke opleidingskaders geformuleerd. Het bovengenoemde beroepsprofiel was richtinggevend voor dit opleidingsprofiel en gebruikt dezelfde terminologie. Het profiel beschrijft de basiskwalificaties waaraan studenten geacht worden te voldoen voor het behalen van een bachelordiploma. Daarmee wordt een actieve verbinding gelegd met de niveaubeschrijving voor de bachelor (niveau 6) van het Nederlands Kwalificatieraamwerk (NLQF). Het panel stelt vast dat de opleiding tot fysiotherapeut van Hogeschool Leiden zich conformeert aan dit profiel en daarmee inhoudelijke relevantie aantoont voor het opleidingsdomein, aansluit bij het vereiste bachelorniveau en bij de (inter)nationale eisen die de beroepspraktijk stelt.

De opleiding profileert zich met een eigen Leids profiel, waarmee ze zich onderscheidt van andere opleidingen tot fysiotherapeut. Dit profiel kenmerkt zich door kleinschaligheid met voldoende aandacht voor de student. Dit zorgt ervoor dat studenten en docenten elkaar snel leren kennen, samenwerken en vertrouwen. De missie van de opleiding is deze: *“Wij Leiden toekomstgerichte vakbekwame fysiotherapeuten op die de eigen regie en vitaliteit van zorgvragers en zichzelf versterken en zich actief bewegen in een veranderende omgeving met complexe zorgvragen”*.

Beoogde leerresultaten

De beroepsrollen en competenties vormen het uitgangspunt voor de leerresultaten van de opleiding. De opleiding formuleerde vijf horizontale leerlijnen waarmee deze beroepsrollen zijn verwerkt in het onderwijsprogramma. Deze kunnen worden opgevat als de beoogde leerresultaten. In onderstaande tabel wordt weergegeven binnen welke vijf horizontale leerlijnen aandacht wordt besteed aan welke van de zeven beroepsrollen. De leerlijn Eigen regie en zelfmanagement is daarin onderverdeeld in eigen regie en zelfmanagement van de patiënt en eigen regie en zelfmanagement van de student. In de loop van de opleiding bouwen de leerlijnen op in complexiteit en zelfstandigheid.

Beroepsrol van de fysiotherapeut	Horizontale leerlijnen in het curriculum
Zorgverlener (1) Gezondheidsbevorderaar (2) Communicator (7)	- Fysiotherapeutisch Methodisch Handelen en Klinisch redeneren met de subleerlijnen biomechanica & atrokinematica, communicatie, pijn, anatomie & (patho)fysiologie, motorische controle en zorgtechnologie. - Eigen regie en zelfmanagement (ondersteuning) van de patiënt - Preventief handelen en gezondheidsvaardigheden ontwikkelen
Samenwerkingspartner (3) Organisator (4)	(Interprofessioneel) samenwerken met patiënten, collega's en andere beroepsgroepen
Reflectieve professional (5) Innovatieve professional (6)	- Eigen regie en zelfmanagement van student - Onderzoekend vermogen

Figuur 1 - beroepsrollen in relatie tot de leerlijnen (Bron: ZER)

Afstemmen beroepenveld

De opleiding belegt vier keer per jaar een werkveldbijeenkomst. Twee zijn op de hogeschool en twee online. Op die manier wordt een grotere groep bereikt. Tijdens deze bijeenkomsten worden alle werkveldcontacten uitgenodigd. De opkomst is gevarieerd, maar er is een vaste kern van werkveldpartners die regelmatig bij deze meetings aansluit. Voorafgaand aan de ontmoeting kunnen deelnemers vragen insturen. Via een presentatie wordt daar allereerst aandacht aan besteed. Het kan daarbij gaan om vragen over het curriculum, de beoordeling, de begeleiding tijdens stages en dergelijke. Daarnaast is er ruimte om van gedachten te wisselen over onderwerpen die de opleiding ter sprake wil brengen. Recente onderwerpen waren bijvoorbeeld: de aandacht voor weerbaarheid in de opleiding, hoe de verhouding theoretische kennis versus praktijkvaardigheden in de opleiding zou moeten zijn en wat men zou willen inbrengen als men een gastles zou mogen geven. Binnen het docententeam is er actieve werkveldervaringskennis, omdat 90% van de docenten fysiotherapeut is en 30% ook werkzaam is in het werkveld. Inzichten worden actief gedeeld binnen het team. Het panel vindt dat de opleiding een intensieve en laagdrempelige verbinding met het werkveld onderhoudt en waardeert het bijzonder dat werkveldpartners serieus genomen worden als partners in het opleiden. Dit blijkt uit het feit dat er

een stagebegeleiderscursus is ontworpen voor iedereen die een stageplaats voor studenten beschikbaar stelt. De opleiding heeft met haar werkveld verder een platform georganiseerd waarop nagedacht kan worden over relevante strategische vragen, zoals de aansluiting van het onderwijsaanbod op de specifieke functie-eisen vanuit het werkveld. Het advies is om daarbij ook gebruik te blijven maken van expertorganisaties om actuele maatschappelijke discussies te kunnen volgen. Denk daarbij aan het landelijke WOZO-programma voor wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen of het integraal zorgakkoord (IZA). Verder geeft het panel in overweging om in samenspraak met lectoraten op het gebied van fysiotherapie en uit aanpalende vakgebieden, zoals social work en verpleegkunde, te onderzoeken hoe de leerresultaten tot grotere wasdom kunnen komen. Bijvoorbeeld met het oog op de toepassing van zorgtechnologie, gedeelde (interdisciplinaire) besluitvorming en samenredbaarheid.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het onderwijsprogramma, de onderwijsleeromgeving en het docententeam bevorderen het leerklimaat en dragen bij aan het studieproces en de studievoortgang van de studenten. De opleiding heeft gekozen voor een nieuwe opzet van het onderwijs (bachelor 3.0) waarin nadrukkelijk aandacht is voor het ontwikkelen van zelfregie en zelfstandigheid van de student. De manier waarop het geven en ontvangen van feedback door docenten, medestudenten en praktijkbegeleiders wordt georganiseerd en toegepast verdient wat het panel betreft navolging. De studentbegeleiding wordt via de Pro-coaching nauwgezet vormgegeven en hierbinnen is ook aandacht voor de ontwikkeling van weerbaarheid voor de startende professional. Het panel is te spreken over de zorgvuldigheid waarmee onderwijsontwikkelingen binnen het team en samen met de onderwijskundigen van de faculteit wordt vormgegeven en gefaciliteerd. De aandacht voor docentprofessionalisering vindt het panel een groot goed. Het docententeam is betrokken bij de studenten en benaderbaar voor vragen en (hulp bij) ondersteuning.

Onderbouwing

Opzet en inhoud van het onderwijs

Met behulp van beroepsauthentieke situaties (BAS-en) en werkveldoriëntatie/stages werken studenten de eerste twee jaar aan het oplossen van patiëntvraagstukken. De beroepsopdrachten helpen hen bij het beantwoorden van patiëntoverstijgende vraagstukken en binnen de Pro-coaching leren studenten om te gaan met studentvraagstukken die hun eigen ontwikkeling betreffen.

Gedurende de eerste twee studiejaren zijn telkens zeven BAS-en geprogrammeerd. In iedere BAS staat een thema centraal (knieklachten, enkel & heup, perifeer zenuwstelsel, ouderdomsaandoeningen, etc.) en tussen de BAS-en zijn crosslinks gerealiseerd, zodat iedere BAS voorbereidt of voortbouwt op andere. Aan de BAS-en zijn simulatiepatiënt-bijeenkomsten (SPB) verbonden waarin het fysiotherapeutisch methodisch handelen wordt toegepast.

Parallel aan de BAS-en werken studenten gedurende de eerste twee studiejaren aan telkens vier beroepsopdrachten. Dat zijn opdrachten waarin een patiëntoverstijgend vraagstuk centraal staat. Het kan dan bijvoorbeeld gaan over preventievraagstukken, over verbetering dan wel vernieuwing van de zorg of over domeinoverstijgend samenwerken in de wijk. Verder wordt in de loop van jaar 1 gestart met de werkveldoriëntatie die in de loop van de opleiding overgaat in de stageactiviteiten.

Het hele jaar door wordt Pro-coaching gegeven. Dat is studieloopbaanbegeleiding waarbij studenten in kleine groepen met een vaste pro-coach optrekken. Hier wordt groepsgewijs en ook in persoonlijke studieadviesgesprekken aandacht besteed aan studentvraagstukken. Daarbij kan het gaan om keuzes binnen de studie, maar ook om professionele en persoonlijke ontwikkeling.

Daarbij kan ook de formatieve feedback die studenten elkaar geven en van elkaar ontvangen een rol spelen.

JAAR 1								
		Semester 1: Ik en de patiënt met een hulpvraag			Semester 2: de hele patiënt en ik			
BAS Beroepsauthenticke situatie	Week 1 Introweek	BAS 1	BAS 2	BAS 3	BAS 4	BAS 5	BAS 6	BAS 7
THEMA		Acute knieklachten	Enkel & Heup	Schoudergordel	Artrose heup & knie	Chronische aandoening zonder ernstige complicaties	Lage rugpijn en bekken Profiel 1 en 2	Perifeer zenuwletsel
BEROEPS-OPDRACHT		Eigen gezondheid, onderzoekende houding wie ben ik?		Klinimetrie om (fysieke) gezondheid in kaart te brengen		De beweegvriendelijke leefomgeving		Rol van fysio bij preventie gezondheids-klachten.
WERKVELD ORIENTATIE			Stagegerelateerde activiteiten		Stagegerelateerde activiteiten			
PRO-COACHING	Wie ben ik als student? Hoe verhoud ik mij tot de ander?				Wie ben ik als student fysiotherapie? Wat draag ik bij aan samenwerking?			

Figuur 2 - het leerplan van jaar 1 (bron: ZER)

De opleiding biedt diverse leeractiviteiten in een lesprogramma dat veertien tot zestien contacturen per week omvat. In zo'n lesweek worden Leerteams Leertaken (LTLT) en Leerteams Beroepsopdrachten (LTBO) aangeboden. In het LTLT wordt gewerkt aan het patiëntvraagstuk van de BAS. In het LTBO werken studenten aan de beroepsopdracht waarbij de focus ligt op samenwerken en onderzoekend vermogen. In de leerteams werken studenten onderling samen, maar ook met de docenten en werkveldexperts. Er wordt op die manier een lerende cultuur bevorderd waarin professionele kennis wordt gedeeld en toegepast. Studenten worden uitgedaagd om het leerproces in eigen hand te nemen. Leerteams hebben in ieder geval in het eerste semester een vaste samenstelling.

Daarnaast programmeert de opleiding de volgende leeractiviteiten: vaardigheidstrainingen, skills labs, kennislabs, simulatiepatiëntbijeenkomsten en Pro-coaching bijeenkomsten. Skills labs en kennislabs zijn niet verplicht, maar worden wel ingeroosterd. Op die manier hebben alle studenten voldoende ruimte om op school en samen met medestudenten en docenten te oefenen aan specifieke vaardigheden en te 'experimenteren' met vraagstukken. Vaardigheidstrainingen zijn lessen waarin aanschouwelijk onderwijs door docenten wordt gecombineerd met actief oefenen van fysiotherapeutische, psychomotorische en sensormotorische vaardigheden. Studenten oefenen specifieke technieken op elkaar en moeten bijvoorbeeld anatomische kenmerken kunnen benoemen. Hiermee wordt het 'vakmanschap' ontwikkeld. In de simulatie patiëntbijeenkomsten ligt de focus meer op integratie van met methodisch handelen en klinisch redeneren in een setting met simulatiepatiënten. Studenten leren behandelingskeuzes onderbouwen en beargumenteren.

Studiejaren drie en vier bestaan uit vier semesters: een minor, de gevorderde stage, de vakbekwame stage en het praktijkgerichte onderzoek fysiotherapie (POF). In de vakbekwame stage en POF wordt het eindniveau aangetoond. Tijdens de stages wordt ook KISS

(kwaliteitszorg in senior stage) geprogrammeerd. Dit is een leerteam waarin studenten via action learning kennis opdoen over een onderwerp waar ze in hun stage tegenaan lopen. Ook is er tijdens de KISS ruimte voor intervisie en (peer)feedback.

Het panel is zeer te spreken over de manier waarop de opleiding haar studenten faciliteert en begeleidt bij het vraaggestuurd en zelfstandig werken. Er is vanuit het 4C/ID-model (Four Component Instructional Design) nagedacht over vier componenten waaruit goede instructie moet bestaan: leertaken (zoals verwoord in de BAS-en), ondersteunende informatie (via bijvoorbeeld weblectures, kennislabs e.d.), procedurele informatie (LTLT) en deeltaakoefeningen (skillslabs en vaardigheidstrainingen). Mede aan de hand van het denken over Leerbogen werd een programma ontwikkeld waarmee studenten actief worden uitgedaagd om regie te nemen in hun eigen ontwikkeling en hun leerpad in te richten. Ook het formatieve handelen krijgt van hieruit haar betekenis. Als bijlage bij deze rapportage is een overzicht opgenomen van de BAS-semester- en jaarbogen die de opleiding voor de eerste twee leerjaren definieert. Dit geldt zowel voor de opzet van de inhoudelijke kennis- en vaardigheidslijnen als bij de persoonlijke en professionele ontwikkelingslijn binnen de Pro-coaching.

Kennis en vaardigheden

Het panel is positief over de praktijkgerichte insteek van de opleiding waarbij de BAS-en in de eerste twee jaar een centrale positie innemen. Studenten leren al doende en hebben in hoge mate zelf de regie over hun studie. De opleiding biedt een lesprogramma aan en faciliteert extra mogelijkheden om vakmanvaardigheden te oefenen (skillslabs, stages) en vragen te stellen (kennislabs, online vragenuurtjes) bij de digitaal beschikbare kennisbronnen, waaronder weblectures en kennisclips. Welke kennis en vaardigheden noodzakelijk zijn staat verwoord in de Body of Skills (BOS) en de Body of Knowledge (BOK). Studenten kunnen via de digitale leeromgeving nagaan welke onderdelen van BOS en BOK in welke toetsen aan bod komen.

Onderzoeksvaardigheden

Onderzoekend vermogen is één van de horizontale leerlijnen die de opleiding heeft geformuleerd. Deze leerlijn loopt door het hele curriculum en integreert het aanleren van onderzoekend vermogen in verschillende onderwijsseenheden met een opbouw in complexiteit en zelfstandigheid. In de eerste twee jaar gebeurt dit vooral binnen de patiëntoverstijgende beroepsopdrachten. Studenten doorlopen daarbij de stappen van een onderzoekscyclus en maken gebruik van kennis vanuit de literatuur. De beroepsopdracht mondt vervolgens uit in een beroepsproduct c.q. praktijkgerichte bijdrage. In de POF wordt, zoals de term al zegt, praktijkgericht onderzoek gedaan, waarbij studenten een eigen onderwerp kunnen onderzoeken of een keuze maken uit bij de opleiding beschikbare praktijkvragen die aansluiten bij de persoonlijke interesse of ontwikkelvoorkeur. Het panel heeft tijdens de gesprekken op de visitatiedag een beter beeld gekregen van de wijze waarop het praktijkgerichte onderzoek dat binnen het lectoraat Eigen Regie bij Fysiotherapie en Beweegzorg (ERFB) wordt uitgevoerd zijn weg vindt naar het onderwijs. Het is verder opgevallen dat de term lectoraat niet bekend lijkt te zijn onder studenten. Het panel moedigt de opleiding aan deze mooie samenwerking nadrukkelijker onder hen uit te dragen. Binnen het lectoraat zijn instrumenten ontwikkeld, zoals de Wijkscan en de Toolkit Zorgtechnologie, waarmee studenten actief aan de slag kunnen bij hun beroepsopdrachten c.q. POF. Ook maakt het lectoraat gebruik van onderzoeksresultaten die door studenten zijn opgehaald tijdens het doen van onderzoek in de wijk. Onlangs gebeurde dat bij een onderzoek naar de wijk als gezonde en inclusieve leefomgeving in samenwerking met de

onderzoeksgroep Sociale Innovatie. Het panel stelt vast dat onderzoeksvaardigheden en de onderzoekende houding zorgvuldig zijn verankerd in het onderwijsprogramma.

Interdisciplinair werken

Ook het interdisciplinair samenwerken (IPOS) wordt als horizontale leerlijn verwerkt in het onderwijsprogramma. Uitgangspunt daarbij vormt het Eipen-model (2020). Er is ook een koppeling gemaakt met het beroepsprofiel waarin de fysiotherapeut als samenwerkingspartner wordt opgevoerd. De opleiding leert studenten zich te verdiepen in de deskundigheden van professionals in de naaste omgeving, zodat constructieve samenwerking gerealiseerd kan worden. Het panel constateert dat het (interprofessioneel)samenwerken zich gedurende de studie ontwikkelt van samenwerken tussen studenten onderling richting de betrokkenheid van andere disciplines. Binnen de beroepsopdrachten, die een patiëntoverstijgend vraagstuk vormen, komt afstemming en samenwerking met andere professionals zowel inhoudelijk als in werkwijze aan bod. Maar ook in de SPB komt de samenwerking met andere disciplines aan bod.

Internationalisering

Mede naar aanleiding van de vorige visitatie stelde de opleiding een document op waarin wordt ingegaan op de wijze waarop internationalisering en interculturele doelstellingen in het onderwijs aan bod komen. Dit sluit aan bij een instellingsbrede visie 'wereldbewust', die stelt dat studenten van de hogeschool opgeleid worden tot internationaal en intercultureel competente professionals. De opleiding heeft diversiteit en inclusiviteit nadrukkelijker in het programma verwerkt met als doel dat studenten leren omgaan met patiënten met verschillende culturele achtergronden. Dit is terug te zien in de casuïstiek van een aantal BAS-en in jaar 1 en 2. Het aantal studenten dat via een vrije minor naar het buitenland gaat is gegroeid en het is nu mogelijk om de gevorderde stage in het buitenland te lopen. Daarnaast bezoeken studenten en docenten het European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE) en participeert de opleiding sinds 2024 in twee Europese Blended Intensive programs (BIP): Global Health en Digital Health. Hieraan nemen ook ouderejaars studenten deel. De opleiding heeft zich ten doel gesteld om in de doorontwikkeling van het onderwijs op termijn te zorgen voor een betere afspiegeling van de bevolking bij de casuïstiek. Verder is het voornemen om ervaringsverhalen van patiënten met en kennis van (gast)docenten over cultuursensitiviteit te betrekken in het onderwijsprogramma. Het panel moedigt deze voornemens van harte aan.

Instroom en leerroutes

De opleiding hanteert een numerus fixus die voor het studiejaar 2024-2025 werd verhoogd tot 220 studenten. Er is een decentrale selectieprocedure om studenten te selecteren. In totaal meldden zich 335 studenten hiervoor aan. Kandidaten met een havo-, vwo- of mbo-diploma (niveau 4) kunnen zich aanmelden. Ook is het mogelijk om via een 21+-toets in aanmerking te komen voor deelname aan de decentrale selectie. Ter afsluiting van een selectiedag op de hogeschool maken studenten een toets. Aan de hand van de score wordt een ranglijst opgesteld. Studenten met volgnummers tot en met 220 zijn verzekerd van een studieplaats. De opleiding gebruikt een numerus fixus om beter grip te houden op de kwaliteit van het onderwijs. Tegelijkertijd realiseert de opleiding zich dat er een krapte is op de arbeidsmarkt voor fysiotherapeuten die het ophogen (of afschaffen) van de numerus fixus kan rechtvaardigen. Het panel vindt dat de toelatingseisen passend zijn voor de opleiding. Het gebruik van een numerus fixus is toegestaan en het opnieuw toepassen ervan moet in de context van de eigen instelling worden overwogen.

De opleiding biedt studenten de gelegenheid om een eigen leerroute te ontwerpen. In het laatste semester van jaar 2 mogen de studenten hun voorkeur voor een leerroute in jaar 3 en 4 doorgeven. Een leerroute heeft betrekking op de volgorde waarin de onderwijsonderdelen van de jaren drie en vier worden uitgevoerd. Het gaat daarbij om minor, gevorderde stage, vakbekwame stage en praktijkgericht onderzoek fysiotherapie (POF). Desgevraagd verduidelijkt de opleiding dat een leerroute waarbij studenten gedurende een heel studiejaar géén stagelopen, niet is toegestaan. Voor ongeveer 80% van de studenten wordt de eerste voorkeur gehonoreerd en de overige 20% wordt op hun 2e of 3e voorkeur ingedeeld.

Studentbegeleiding

Bij Pro-coaching staat het leer- en ontwikkelproces van studenten centraal, zowel groepsgewijs als individueel. Zelfmanagement en de eigen regie van studenten zijn belangrijke thema's in dit verband en sluiten dan ook aan bij de leerlijn Pro-coaching. Iedere klas heeft een vaste pro-coach die de gezamenlijke lessen begeleidt en ook individuele (studieadvies)gesprekken voert. De pro-coach is het centrale aanspreekpunt voor studenten. Ook in het geval een student extra faciliteiten of begeleiding nodig heeft vanwege bijvoorbeeld een functiebeperking of topsport. Pro-coaching leert studenten het fysiek, psychisch en sociaal vermogen om zelf sturing te geven aan uitdagingen in het leven. Hierbij gaat het zowel om uitdagingen in het leerproces als voor uitdagingen in de vorm van de persoon met een hulpvraag. Studenten vinden Pro-coaching waardevol en het helpt ze een persoonlijke professionele identiteit te ontwikkelen. In het eerste jaar is het contact binnen de Pro-coaching intensief en de groep klein. In het tweede jaar neemt de sturing vanuit de opleiding af. In jaar drie en vier bepalen studenten in hoge mate zelf de vorm en frequentie van de coaching. Er zijn wel zes individuele formatieve voortgangsgesprekken gepland met het oog op de te behalen leerdoelen van de Pro-coaching. Naast de begeleider op school (pro-coach) worden studenten ook begeleid door een stagebegeleider en een POF-coach. Zij geven geregeld feedback op het functioneren van de student. In een tussengesprek met student, stagedocent en stagebegeleider wordt bekeken of de student op koers ligt om de stage met goed gevolg af te ronden.

Studenten zijn tevreden over de manier waarop de opleiding omgaat met feedback van studenten. Iedere klas kent een klassenvertegenwoordiger. Deze komen twee keer per jaar samen in een klankbordgroep om te overleggen met de docenten. Daarnaast is er de opleidingscommissie die via een groepsapp in verbinding staat met de klassenvertegenwoordigers en op die manier ook input vanuit de studenten ontvangt. Studenten geven aan dat ze zich gehoord voelen, maar het is niet altijd duidelijk welke concrete vervolgstappen gezet worden naar aanleiding van de inbreng door studenten. Wat het panel betreft zou een meer gestructureerde verbinding tussen opleidingscommissie en klankbordgroep kunnen bijdragen aan het sluitend maken van de PDCA-cyclus wat dit aangaat.

Docenten

De opleiding beschikt over een enthousiast en goed op elkaar ingespeeld docententeam. Het team bestaat uit 48 personen (33,1 fte) waarvan er twaalf naast hun aanstelling bij de opleiding werkzaam zijn als praktiserend fysiotherapeut. Het team beschikt over een gezamenlijke vakinhoudelijke kennisbasis die de breedte van de fysiotherapie bestrijkt. Docenten behalen binnen twee jaar na hun aanstelling de didactische aantekening (BDB, basis didactische bekwaamheid) of zijn ten minste gestart met de leergang. Drie docenten hebben de seniorkwalificatie examinering (SKE) behaald.

Behalve deskundig zijn de docenten ook benaderbaar voor studenten. Die spreken vol lof over de begeleiding die ze ontvangen, zowel vakinhoudelijk als wat betreft professionele ontwikkeling. De opleiding kiest ervoor om docenten als pro-coach in te zetten die daar affiniteit mee hebben. Studenten geven aan dat ze dit herkennen.

Het panel heeft geconstateerd dat het management voornemens is de organisatie van het onderwijs zodanig aan te passen dat het beter past bij de onderwijskundige en didactische keuzes die zijn gemaakt. Het plan is om verticale docententeams te gaan inrichten, waarbij een docententeam verantwoordelijk wordt voor het gehele studieprogramma van een groep studenten. Het panel heeft gemerkt dat het docententeam goed op elkaar is ingespeeld en bereid is om elkaars expertise te bevragen. Een dergelijke attitude is belangrijk voor het welslagen van teamontwikkelingen als deze. Het panel spreekt zijn waardering uit voor de manier waarop management en docententeam omgaan met de adviezen rondom het formatief handelen en de toetsing, waarover meer onder standaard 3. De opleiding laat zich daarmee kennen als een lerende organisatie die bereid en in staat is om nieuwe wegen in te gaan als dat nodig is voor de kwaliteit van onderwijs en de begeleiding van studenten.

Voorzieningen specifiek

Het panel heeft tijdens het locatiebezoek vastgesteld dat de opleiding beschikt over goede faciliteiten die passend zijn bij een praktijkgerichte opleiding tot fysiotherapeut. De opleiding beschikt over praktijklokalen met voldoende en gevarieerde hulpmiddelen die ook in de praktijk gebruikt worden. Het panel geeft de opleiding in overweging om de kijkvensters bij deuren van praktijklokalen af te plakken en te zoeken naar manieren om inkijk in de lokalen te voorkomen als de deur tijdens de les wordt geopend. Dit geldt met name voor lokalen die grenzen aan open ruimtes.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De examencommissie, toetscommissie en opleiding zijn zich bewust van hun rol in het toetsproces en de borging van de kwaliteit daarvan. Er is onderling afstemming, zowel voorafgaand – in adviserende zin – als achteraf naar aanleiding van de borgingsactiviteiten. Het geheel van formatieve en summatieve toetsing is goed onderling afgestemd en zorgt ervoor dat kennis, vaardigheden en attitude zorgvuldig beoordeeld kunnen worden.

Het panel vindt dat de navolgbaarheid van de onderbouwing van cijfers van de afstudeerwerken verbetering behoeft. Bij iedere studentbeoordeling zou in woorden moeten worden weergegeven welke overwegingen hebben geleid tot het gegeven oordeel. Het panel beveelt de opleiding aan hiervan werk te maken en verwacht dat de introductie van de kiescommissie hier een positieve bijdrage aan zal leveren. Met deze kiescommissie wordt de formatieve taalvaardigheid binnen het team bevorderd en de feedbackgeletterdheid van de beoordelaars vergroot. Het panel moedigt de opleiding aan om de inzet van de kiescommissie te continueren en bij toekomstige afstudeerwerken de beoordeling ook in woorden te onderbouwen. Tegelijkertijd vindt het panel dat de stagebegeleiders erg gedetailleerd advies geven bij de stage op eindniveau. Het advies is om dit proces van advisering zodanig te wijzigen dat het aansluit bij de wens om meer holistisch te gaan beoordelen.

Onderbouwing

Toetssysteem- en beleid

De opleiding startte in september 2021 met een nieuw ontworpen curriculum en met een nieuwe vorm van toetsing, waarbij het principe van formatief handelen/toetsen een belangrijke rol heeft gekregen. De feedback die hierbij wordt gegeven verzamelen studenten in Scorion, zodat ze het voor zichzelf kunnen analyseren en bespreken met hun pro-coach. Uitgangspunt van het toetsbeleid is om zodanig te toetsen dat drie functies van toetsen worden meegenomen: toetsing *van* leren, toetsing *voor* leren en systeem-geïntegreerde toetsing. Bij toetsing *van* leren gaat het om het vaststellen wat er geleerd is, zodat studiepunten kunnen worden toegekend (summatief toetsen). Bij toetsing *voor* leren gaat het om de formatieve functie waarmee studenten én docenten informatie verzamelen om zicht te krijgen op de stand van het leerproces en hoe dat kan worden bijgestuurd. Bij systeem-geïntegreerde toetsing worden de summatieve en formatieve functie van toetsing met elkaar verweven en ontstaat een lerende cultuur. In 2021 nam de opleiding zich voor om meer holistisch te gaan toetsen en dergelijke systeem-geïntegreerde toetsing na te streven. De opleiding geeft aan dat de toetsing in de praktijk nog niet helemaal functioneert zoals men graag zou willen. De beslisfunctie en de leerfunctie van de toetsing lopen volgens de opleiding nog te veel door elkaar, waardoor de formatieve momenten niet altijd ten volle door de studenten als leermomenten (kunnen) worden benut. Tegelijkertijd wordt gesteld dat de summatieve toetsmomenten tot piekbelasting leiden. Ook de kwaliteit van de feedback is wisselend, waardoor de ontwikkeling van studenten soms niet goed zichtbaar wordt. Docenten hebben de neiging om nog heel analytisch te beoordelen, waardoor het holistische

beeld op de achtergrond raakt. In het voorjaar van 2024 heeft de opleiding een werkgroep ingesteld die onderzoek heeft gedaan naar de manier waarop de toetsing aansluit bij de uitgangspunten en doelstellingen van de opleiding. In zijn advies schetste de werkgroep vier scenario's. De opleiding heeft inmiddels gekozen voor het scenario waarbij het curriculum wordt gehandhaafd en een proces wordt ingezet om het formatief handelen en de feedbackgeletterdheid onder docenten te versterken en de leer- en beslisfunctie van de toetsing nadrukkelijker te onderscheiden. Het panel is te spreken over de proactieve houding die de opleiding hierin heeft gekozen en moedigt de gekozen ontwikkelrichting aan, waarbij de ingeslagen weg naar holistisch toetsen wordt vervolgd en het docententeam wordt geprofessionaliseerd als het gaat om formatief handelen, didactisch coachen en feedbackgeletterdheid. Overigens benadrukt het panel dat deze ontwikkeling niet nodig is om te voldoen aan het basisniveau van de toetsing. De noodzakelijke kennis, vaardigheden en attitude worden op dit moment reeds nauwgezet en uitgebreid getoetst. Het panel moedigt de opleiding aan om het toekomstperspectief richting programmatisch toetsen open te houden. Daarbij is het belangrijk om de functie van de kennistoets binnen het programmatisch toetsen zorgvuldig te overwegen.

Het gebruik van de leeruitkomsten

Het panel is van oordeel dat de wijze waarop de leeruitkomsten zijn geformuleerd aandacht behoeft. Het verdient aanbeveling om goed na te gaan of elke leeruitkomst voldoende specifiek, concreet en meetbaar is. Het panel verwijst hier naar leeruitkomsten waarbij in de tekst van de leeruitkomst de woordcombinatie 'en/of' wordt gebruikt. Daarmee bestaat de leeruitkomst feitelijk uit twee afzonderlijke leeruitkomsten. De opleiding doet er in dat kader goed aan om een eenduidige set leeruitkomsten te presenteren, zodat voor studenten helder is in welke onderwijseenh(e)id(en) aan welke leeruitkomst(en) gewerkt kan worden en hoe de beroepsrollen daarin worden verdisconteerd. Bij de vakbekwame stage wordt bijvoorbeeld een tweetal leeruitkomsten geformuleerd, maar ook gesteld dat in deze stage getoetst wordt aan beroepsrollen en competenties uit het beroepsprofiel. Deze laatste zouden idealiter verwerkt zijn in de van toepassing zijnde leeruitkomst(en). Het panel geeft verder in overweging om leeruitkomsten per onderdeel van het les- en toetsprogramma in plaats van per leerlijn te ordenen.

Toetsuitvoering

In de eerste twee studie jaren worden telkens de volgende summatieve toetsen afgenomen. Een kennistoets (multiple choice), twee keer een simulatiepatiënttoets, een beroepsopdracht, een coachportfoliotoets en een werkveldoriëntatie- respectievelijk stagebeoordeling. Voorafgaand aan deze toetsen wordt gedurende het lesprogramma formatieve toetsing afgenomen en formatief handelen toegepast. In figuur zes staan ze op een rij.

Summatieve toetsen	Formatieve toetsen
• 2 keer multiple choice kennistoets: 15 ECTS jaar 1; 14 ECTS jaar 2 • 2 keer simulatiepatiënt toets: 26 ECTS jaar 1; 24 ECTS jaar 2 • Beroepsopdrachten: 9 ECTS jaar 1; 9 ECTS jaar 2 • Coachportfolio en gesprek: 6 ECTS jaar 1; 6 ECTS jaar 2 • Werkveldoriëntatie jaar 1: 4 ECTS • Juniorstage jaar 2: 7 ECTS)	• Team Based Learning (TBL) • Aftekenlijst Fysiovaardigheden (deelname voorwaardelijk voor vaardigheidstoets) • Videosimulatie • Simulatiepatiënt bijeenkomst semester 1 (eerste semester deelname voorwaardelijk voor vaardigheidstoets) • Plan van aanpak werkveldoriëntatie en werkveldoriëntatie 1. • Tussentijds coachportfolio en coachgesprekken gericht op de mate van zelfregulatie en ontwikkeling. • Tussenproduct beroepsopdracht • Plan van aanpak stage en bijbehorende gesprekken met de pro-coach

Figuur 3 - overzicht van de formatieve en summatieve toetsing in jaar 1 en 2.

Iedere BAS wordt afgesloten met een Team Based Learning (TBL), een combinatie van individuele en groepsgewijze formatieve toetsing. Studenten beantwoorden allereerst tien meerkeuzevragen over de lesstof van de betreffende BAS (iRat, individual readiness assurance test), waarna dezelfde vragen in een team van vijf tot acht studenten wordt herhaald (tRat, team readiness assurance test). Beide scores kunnen in Scorion worden vastgelegd, waarna alle studenten een applicatietest met twee of drie open vragen afleggen. Deze is gericht op het beoordelen van het toepassingsniveau en het redeneringsproces. Na drie of vier formatieve TBL-toetsen volgt de summatieve meerkeuzetoets.

Studenten ervaren de afsluitende meerkeuzekennistoets als zwaar. Vooral omdat niet is voorzien in een voorbeeldtoets waarmee de theorie van het hele studiejaar geoefend kan worden. De TBL-toetsen gaan weliswaar inhoudelijk over dezelfde kennisbasis, maar bereiden in de ogen van studenten – althans qua vorm – onvoldoende voor op de afsluitende summatieve toets.

Het panel ziet hoe de opleiding hier formatieve toetsing als voorbereiding op de summatieve toets inzet en herkent hierin de bovengenoemde zoektocht naar de balans in toetsing met een leer- of beslisfunctie. Om dat proces te bevorderen adviseert het panel om de kwaliteit van de TBL-toetsvragen onder de loep te nemen en de feedbackcyclus te professionaliseren. Ook adviseert het panel om studenten wat meer inzicht te geven in de wijze waarop hun kennis in de summatieve toets zal worden beoordeeld. Daarvoor zouden bijvoorbeeld oefenvragen beschikbaar gesteld kunnen worden waarmee een formatief moment kan worden georganiseerd.

In de eerste twee jaar wordt ieder semester een simulatiepatiënttoets (SP) afgenomen. Dit is een praktische toets waarin de integratie van kennis, vaardigheden en attitude wordt beoordeeld. Studenten krijgen een patiëntcasus toegewezen, waarvan de inhoud gebaseerd is op de BAS-en van het betreffende semester. Een simulant speelt de rol van de patiënt. Er is één docent aanwezig tijdens de toets. De SP-toets gaat over het fysiotherapeutisch methodisch handelen en het klinisch redeneren van de student. Tijdens de toets wordt studenten gevraagd hardop te denken, zodat inzichtelijk wordt gemaakt hoe zij klinisch redeneren. Naarmate de opleiding vordert neemt het niveau van complexiteit en de verwachte zelfstandigheid waarmee studenten handelen toe.

Gedurende jaar één en jaar twee voeren studenten twee keer vier beroepsopdrachten uit, waarin telkens in een periode van 10 weken (of 5 weken bij de laatste opdracht) een patiëntoverstijgend vraagstuk centraal staat. Het onderwerp van de beroepsopdracht houdt telkens verband met de twee BAS-en die gelijktijdig met de beroepsopdracht zijn geprogrammeerd. De opdrachten worden groepsgewijs uitgevoerd, maar de laatste beroepsopdracht van elk jaar is een individuele opdracht die ook individueel beoordeeld wordt. Naast de vakinhoudelijke kennis en vaardigheden leren studenten tijdens het uitvoeren van de beroepsopdracht ook onderzoeksvaardigheden. De opdracht wordt volgens een onderzoekscyclus doorlopen en er wordt bij de uitvoering gebruik gemaakt van literatuur. Na ongeveer vijf weken is een formatief moment ingepland, waarbij studenten via Scorion feedback geven en ontvangen over elkaars rol in het proces en de tussenproducten. Ook de begeleidende docent geeft feedback.

Het coachportfolio vormt de basis voor de beoordeling van de leerlijn eigen regie en zelfmanagement die binnen de Pro-coaching centraal staat. In jaar twee kunnen studenten hierbij ook hun (inter)professioneel samenwerken en het eigen professioneel handelen aantonen. Samen met de werkveldoriëntatie en de juniorstage is het coachportfolio een middel om de studentvraagstukken te toetsen. In het coachportfolio verzamelen studenten reflecties op de door henzelf gestelde ontwikkeldoelen en (peer)feedback op het eigen functioneren en de gerealiseerde ontwikkeling gedurende het studiejaar. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het verzamelen van relevante informatie en het vastleggen daarvan in Scorion. De beoordeling van het coachportfolio vindt plaats door de pro-coach in een gesprek over het portfolio en de daarin beschreven ontwikkeling.

De pro-coach beoordeelt ook de werkveldoriëntatie en de juniorstage. Dit gebeurt op basis van de leerdoelen en ontwikkelpunten die studenten in het coachportfolio hebben geformuleerd over hun stage. De praktijkbegeleider geeft op twee formele momenten (tussen- en eindgesprek) advies over het functioneren van de student op de stageplek. Dit wordt door de pro-coach meegewogen in de beoordeling (voldaan/niet voldaan).

Toetsing van het afstuderen

Vanaf studiejaar 3 of 4 (afhankelijk van de gekozen volgorde) wordt het eindniveau aangetoond met de vakbekwame stage en het praktijkgericht onderzoek fysiotherapie (POF). Tot nu toe gebeurde dat aan de hand van twee seniorstages, POF en de opdracht Ondernemen. Aan het einde van het huidige studiejaar zullen voor het eerst studenten afstuderen in de nieuwe opzet. Op het moment van de visitatie heeft het panel inzage gekregen in drie zogenoemde showcases: tussentijdse producten van drie studenten die momenteel aan het afstuderen zijn met de vakbekwame stage en het POF.

Studenten tonen hun eindniveau dus aan de hand van de leeruitkomsten van de POF en de vakbekwame stage aan. Tijdens de POF werken afstudeerkandidaten gedurende 20 weken in groepjes van drie of vier studenten aan een praktijkopdracht. Ieder van hen levert een individueel eindproduct op om aan te tonen dat men: “vanuit een kritische en onderzoekende houding een onderbouwd beroepsproduct [maakt] voor een vraagstuk in relatie tot het fysiotherapeutisch vakgebied. De student gebruikt hiervoor resultaten op basis van een passende onderzoeksmethodiek en geeft een samenhangende terugkoppeling aan de opdrachtgever met als doel een verbetering in de beroepspraktijk” (tekst van de leeruitkomst POF).

Vier weken na de start beoordeelt een onafhankelijk beoordelaar het onderzoeksvoorstel. Na een ‘go’ werken studenten verder aan het definitieve eindproduct dat wordt beoordeeld door de POF-

begeleider en een onafhankelijke tweede beoordelaar. Bij de beoordeling wordt ook het advies van de opdrachtgever meegewogen. Het cijfer wordt vervolgens vastgesteld door de kiescommissie. Deze kiescommissie bestaat uit de begeleider en een beoordelaar aangevuld met een derde onafhankelijke 'POF-examinator'. De POF-examinator be vraagt de beide anderen over de beoordeling, de onderbouwing en of het beoordeelde overeenkomt met het afgesproken proces. Het gesprek in de kiescommissie draagt actief bij aan de feedbackgeletterdheid van de examinatoren. Het panel vindt dit een mooie manier van werken en moedigt de opleiding aan om dit vol te blijven houden.

Het tweede onderdeel van het afstudeerproces is de vakbekwame stage, waarbij studenten gedurende twintig weken ten minste 24 uur per week stagelopen. Eindbeoordeling vindt plaats door de stagedocent en een onafhankelijke tweede examiner op basis van een best practice video, een aantal beroepsproducten, de uitgebreide feedback van stagebegeleider én het zogenoemde dossiëgesprek met de beide examinatoren. In het dossiëgesprek kunnen afstudeerkandidaten hun leeruitkomsten aantonen met behulp van de feedback, video en beroepsproducten. Examinatoren gebruiken bij hun beoordeling de competentiebeoordelingslijst (CBL) waarmee met een holistische blik per beroepsrol wordt beoordeeld. De mate van beheersing kent drie schakeringen: onder, op of boven niveau. Alle rollen moeten op of boven niveau worden beoordeeld om af te kunnen studeren. Het gaat dan om de rollen van de fysiotherapeut die door de KNGF zijn vastgesteld: zorgverlener, gezondheidsbevorderaar, samenwerkingspartner, organisator, reflectieve professional, innovatieve professional en communicator.

Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding vanaf dit jaar de toetsing van het afstuderen ter hand neemt. Wel vindt het panel, op basis van de door hem bestudeerde eindwerken uit de oude opzet, dat de onderbouwing van de cijfers te wensen over laat. De aanbeveling is om bij iedere studentbeoordeling in woorden weer te geven welke overwegingen hebben geleid tot het gegeven oordeel. Het panel verwacht dat het werken met de kiescommissie de examinatoren zal gaan helpen bij het formuleren van deze onderbouwing. Tegelijkertijd vindt het panel dat de stagebegeleiders erg gedetailleerd advies geven bij de stage op eindniveau. Het advies is om dit proces van advisering zodanig te wijzigen dat het aansluit bij de wens om meer holistisch te gaan beoordelen. Dat vraagt van de opleiding dat ze vertrouwen op de deskundigheid van de stagebegeleiders. Het panel heeft daar alle vertrouwen in, mede gelet op het feit dat de opleiding cursussen organiseert voor stagebegeleiders.

Borging kwaliteit toetsing en beoordeling

De facultaire examencommissie (FEC) is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de toetsen en het aanwijzen van examinatoren. Ook houdt ze zich bezig met de toetsorganisatie en geeft ze advies bij het opleidingsdeel van de onderwijs- en examenregeling. Het eindniveau wordt steekproefsgewijs onderzocht, waarbij tot nu toe de POF, de beide stages en het onderdeel Ondernemen zijn meegenomen. Dit zal veranderen zodra het nieuwe afstuderen voor het eerst is toegepast. Desgevraagd verklaart de examencommissie dat ze het niveau van de eindwerken voldoende vindt. Wel is er wat aan te merken op de navolgbaarheid van de becijfering. Zoals hierboven reeds is vermeld, deelt het panel deze constatering.

De toetscommissie voert in opdracht van de examencommissie periodiek onderzoek uit naar de kwaliteit van de afgenomen toetsen. De resultaten van het onderzoek worden gedeeld met de

verantwoordelijken van de toets. Naar aanleiding hiervan heeft de opleiding diverse toetsen die AI-gevoelig zijn (opdrachtverslagen en beroepsproducten) voorzien van een aanvullend beoordelingsgesprek. Aan de voorkant zet de opleiding toetsexperts vanuit de hogeschool in die docenten adviseren en ondersteunen bij het maken van de toetsen en het toetsprogramma. Daarbij heeft het panel gemerkt dat het docententeam nadrukkelijk verantwoordelijkheid neemt voor de kwaliteit van de toetsing door regelmatig te kalibreren. In dit verband moet ook de ontwikkelingen in het toetsbeleid en de professionalisering van toetsbekwaamheid worden benoemd waaraan hierboven onder het kopje toetsbeleid reeds aandacht is besteed.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

<i>De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>
--

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel stelt vast dat studenten met de combinatie van Ondernemen, seniorstage en POF de breedte van het eindniveau bereiken en daarbij voldoen aan de eisen die aan het bachelorniveau worden gesteld. Het panel waardeert de aandacht voor de praktijkgerichtheid van onderzoek binnen de POF. Werkgevers zijn te spreken over het niveau waarmee startende beroepsbeoefenaars het werkveld betreden en de manier waarop ze in de praktijk functioneren. De praktische basisvaardigheden en de theoretische kennis worden goed aangeleerd. Ook krijgen studenten veel ruimte om binnen de stages in de praktijk te oefenen. Het werkveld waardeert de manier waarop de startende professionals het interprofessioneel werken en het voeren van zelfregie is aangeleerd.

Onderbouwing

Producten van afgestudeerden

Het panel bestudeerde van vijftien studenten de producten dit tot aan dit studiejaar tot het afstudeertraject behoorden, namelijk de seniorstage 1e lijn, de seniorstage 2e lijn, het praktijkgerichte onderzoek fysiotherapie (POF) en de opdracht Ondernemen. Vijf studenten werden geselecteerd uit de groep die in 2023 afstudeerde en tien studenten uit de groep die in 2024 afstudeerde. Naast deze vijftien afstudeerdossiers kreeg het panel inzage in het afstudeerdossier van één student die reeds in het nieuwe afstudeerproces is afgestudeerd. Deze student kon zijn studie versnellen vanwege een vrijstelling. Ook zag het panel tussenproducten van drie studenten die op koers liggen om aan het einde van dit studiejaar in het nieuwe afstudeertraject af te studeren. Het panel vindt dat de bestudeerde producten voldoen aan het bachelorniveau. Wat het panel betreft wekken de tussenproducten en het eindwerk in de nieuwe opzet voldoende vertrouwen in een continuering van de kwaliteit van het afstuderen.

Het panel is bijzonder te spreken over de opbrengsten van de opdracht Ondernemen, waarin studenten op zoek gaan naar innovatieve kansen om te benutten in de veranderende zorgmarkt. Het panel las in de hierbij horende verslagen meermaals over praktische en toepasselijke

oplossingen voor praktijkproblemen waarmee goed duidelijk wordt welke meerwaarde een ondernemende houding kan hebben bij het vinden van antwoorden op praktische vraagstukken. Zo was er een student die in samenwerking met trainers en artsen van ADO Den Haag een cooling downprogramma heeft ontwikkeld dat na iedere voetbaltraining gebruikt kan worden, omdat dit nog niet bestond en wel behulpzaam is om blessures te voorkomen.

Wat het panel betreft kan een ondernemende instelling professionals helpen om te innoveren en vindt het daarom jammer dat de opdracht Ondernemen geen deel meer zal uitmaken van het nieuwe afstuderen. Het panel heeft er echter alle vertrouwen in dat de ondernemende houding van aanstaande fysiotherapeuten op een andere wijze in de nieuwe eindwerken aangetoond zal worden.

In de POF tonen de afstudeerkandidaten aan dat ze aan de hand van een passende onderzoeksmethode systematisch kunnen analyseren met als doel om de beroepspraktijk te verbeteren. Een student deed onderzoek naar de (ervaren) effecten van de BiBoZ-methode voor cliënten en hoe deze methode geïmplementeerd en geoptimaliseerd kan worden. Met gebruikmaking van vragenlijsten, interviews en literatuuronderzoek bracht deze student belemmerende factoren voor implementatie in kaart. Na implementatie onderzocht de student de ervaren effecten onder cliënten. Een andere student onderzocht in opdracht van het kenniscentrum Vitaliteit en Eigen Regie van Hogeschool Leiden hoe het beweeggedrag van studenten in kaart kan worden gebracht en, indien nodig, verbeterd. Doel van het onderzoek is het geven van een advies over een raamwerk voor een beweegprogramma voor studenten van Hogeschool Leiden, zodat zij aan de Beweegrichtlijn 2017 kunnen gaan voldoen. Met behulp van enquêtes onder studenten, een aantal verdiepende interviews en literatuurstudie bracht deze student de eisen in kaart waaraan een raamwerk zou moeten voldoen.

Functioneren afgestudeerden

De beide stages geven goed zicht op het niveau waarop afstudeerkandidaten in de praktijk functioneren en dat bereikt het niveau dat van startende professionals mag worden verwacht. Uit de gesprekken die het panel voerde met vertegenwoordigers van het werkveld en ook op basis van de uitgebreide feedbackformulieren die stagebegeleiders invullen, blijkt dat het functioneren van de afstudeerkandidaten hogelijk wordt gewaardeerd.

De werkveldvertegenwoordigers zijn positief over de aandacht die binnen de opleiding wordt besteed aan weerbaarheid en persoonlijke ontwikkeling. Mogelijk dat dit kan helpen om te voorkomen dat startende professionals binnen een paar jaar na afstuderen het beroep verlaten. De alumni waarmee het panel sprak verklaren dat zij de overstap van de opleiding naar het werkende leven goed hebben kunnen maken. Juist omdat in de opleiding veel aandacht wordt besteed aan stagelopen, werden ze goed voorbereid op wat hen in de praktijk te wachten stond. Uit de HBO-monitor die wordt afgenomen onder alumni blijkt dat alle respondenten een baan hebben die past bij het opleidingsniveau. De succesvolle afronding van de opleiding stelt startende professionals in staat om zich als fysiotherapeut in het BIG-register te registreren.

Eindoordeel over de opleiding

	B Opleiding tot fysiotherapeut vt
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo -bacheloropleiding tot fysiotherapeut van Hogeschool Leiden als **positief**.

Aanbevelingen

Standaard 3

Het verdient aanbeveling om bij iedere studentbeoordeling in woorden weer te geven welke overwegingen hebben geleid tot het gegeven oordeel.

Het verdient aanbeveling om goed na te gaan of elke leeruitkomst voldoende specifiek, concreet en meetbaar is. Verder doet de opleiding er in dat kader goed aan om een eenduidige set leeruitkomsten te presenteren, zodat voor studenten helder is in welke onderwijseenh(e)id(en) aan welke leeruitkomst(en) gewerkt kan worden en hoe de beroepsrollen daarin worden verdisconteerd.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Tijdstip	Thema
10.00-10.15	Entree en settelen
10.15-11.00	Gesprek studenten en OC-leden 3 eerstejaars 3 tweedejaars, lid OC 1 derdejaars 2 vierdejaars, lid OC
11.00-11.15	
11.15-12.00	Gesprek docenten en lectoraat Lijnbewaker pro-coaching BAS leider Lijnbewaker communicatie Minorcoördinator Lijnbewaker klinisch redeneren Lijnbewaker IPOS en ontwikkelgroep BA 3.0 Coördinator internationalisering Onderzoeker Lector
12.00-12.45	Lunch
12.45-13.30	Gesprek management Directeur faculteit Opleidingsmanager Programmaleider Coördinator propedeuse Coördinator jaar 2 Coördinator jaar 3 en 4
13.30-13.45	
13.45-14.30	Gesprek examencommissie Voorzitter EC Secretaris EC Lid EC Lid FTC Toetsexpert Onderwijskundige Project toetsing Docentlid OC
14.30-15.00	
15.00-15.45	Gesprek alumni en werkveld Vijf werkveldvertegenwoordigers Werkveld-lid CCF Alumna
15.45-17.00	Overleg panel beoordeling
17.00-17.15	Terugkoppeling panel bevindingen

2. Bestudeerde documenten

Zelfevaluatieportage

Opleidingsplan BA3.0

Visiedocumenten per leerlijn

Onderwijs- en examenregeling 2024-2025

Diverse studiehandleidingen

Leerplanschema's jaar 1 en 2 (2024-2025)

Toetskader Hogeschool Leiden

Toetsplan opleiding tot fysiotherapeut 2024-2025

Verslagen examencommissie

Adviesrapport toetsing opleiding tot fysiotherapeut juni 2024

Verslagen opleidingscommissie

Verslagen werkveldadviescommissie

Professionaliseringsplan fysiotherapie 2024-2025

Overzicht docenten

Vijftien afstudeerdossiers, waarvan vijf uit het studiejaar 2022-2023 en tien uit het studiejaar 2023-2024. Van alle studenten bestudeerde het panel twee verslagen van seniorstages, het praktijkgericht onderzoek fysiotherapie (POF) en de opdracht Ondernemen.

